

Oddamenn í føroyskum vinnulívi:

Vitan og gransking eru framtíðin

– Føroyingurin heldur tað vera so deiliga hugnaligt at hava sítt egna líta virki, við øllum sínum næstringum við nevndarborðið, meðan tað fellir honum nógv tyngri at vera við í størri ætlanum. Hann vil heldur eiga 100% av onum enn 10% av nógvum, helt ein teirra, ið sat við pallborðið í útvarpshöllini.

HÖGNI MOHR

Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag skipaði óðinskvaldið fyrri almennum pallborðsfundi í útvarpshöllini í Tórshavn. Heitið á fundinum var fiskatelduolja. Fyrduga fundarheitið tók samanum onkrar núverandi vinnu-møguleikar í Føroyum, eins og teir, ið liggja beint innanfyri gáttina til komandi aldar-skiftið.

Við pallborðið sótu 5 mans; flestu teirra í oddastovrum í føroyskum vinnulívi. Teir vóru Ólavur Gregersen, stjóri á Tótingi í Gøtu, Meinhard Jacobsen, stjóri á Fiskavirking, Ólavur Ellefsen, stjóri á teldutænastuni VIT, Wilhelm Petersen, stjóri í Atlantís Kolvetti og nevndarformaður í Framtaksgrunninum og Gestur Hovgaard, granskarar í økis-menning. Orðstýrari var Kjartan Hoydal.

Fundarevnið fevndu um stóran part av framtíðini. Spurt varð, hvussu føroyska vinnulívið fór at megna at figgja eitt vælferðarsamfelag, og hvørji krøv áttu at verða sett til framtíðar vinnupolitikkin. Nortið varð eisini við týðningin í økis-menning, eins spátt varð um framtíðarvinnur í Føroyum. Lutfallið millum alment og privat í vinnulívnum sum heild var somuleiðis havt á lofti.

Stuttu og greiðu innleggini at byrja við høvdu í stóran mun kjölfesti í starvsøkjunum teirra ið tosaðu, men sum fráleið kom ferð á

kjakið, og hetta merktist væl á huginum hjá mongu áhoyrarunum at koma við iskoytum og spurningum til pallborðið.

Økismenning

Gestur Hovgaard, økismenningargranskarar gjørdi í innleggið sínum púra greitt, at spurningurin um eitt sjálvberandi vinnulív eftir hansara tykki fer um øll floksmørk. Gestur legði sjálvsagt stóran dent á týðningin, økismenning hevur í vinnulívsmenningini. Hann helt ikki, at tað var nokur náttúrlóg, at vinnulívsmenning skal fara fram í stórbýum, men at týðningurin av gomlu mongdar-framleiðslan var minkaður, meðan globaliseringin í stórrum mun setir krøv um fleksibilitet.

Eitt av úrslitunum í økismenning er smávirkir, og hesi eru sambært Gestu týðningarmikil í hesum globaliseringsráki, tí heildar-framleiðslan í einum landi hevur stórra mogleikar at flyta seg við marknaðarkrøvunum, eru framleiðslu-eindirnar smárar.

Ofra verður havt á munni, at eitt vælframt vinnulív er treytin fyrri vælferð landsins. Gestur Hovgaard hevði kortini hug at venda hesi framseting við.

– Vælferð er fyrirteytin fyrri einum vælframt vinnulívi, segði hann, og tók kenda dansku fyrirkuna Oticon sum dømi um hetta. Oticon-fyrirtøkan er heims-

kend fyrri hjálptól til deyv; sonevndu hoyritólina.

– Teirra gransking, ið hevur skapað bestu hoyritólina í heiminum, er komin í lag nettupp tí vælferðarsamfelagið hevði ráð at lata deyvu donunum hoyritól, og marknaður og áhugi fyrri hesum tolum harvið vórð skaptur, segði Gestur Hovgaard.

100% av onum

Hóast framfýsni Ólavur Gregersen var rættiliga typtur í nosini hetta kvöldið, megnaði hann kortini at oysa nógv spennandi fram í kjakið.

Hann hugleiddi m.a. um lögna ognarhugin hjá føroyinginum.

– Føroyingurin heldur tað vera so deiliga hugnaligt at hava sítt egna líta virki, við øllum sínum næstringum við nevndarborðið, meðan tað tykist nógv torforari at vera við í størri ætlanum. Hann vil heldur eiga 100% av onum enn 10% av nógvum...

Góða rákið í føroyskum vinnuhugburði, helt Ólavur Gregersen vera, at tað hóast alt er vordið politiskt rætt at avnoka almennan studning til vinnulívið. Sjálvur helt hann, at vildi hitt almenna stuðla, átti talan at vera um vitanarstuðul, heldur enn peningaligan studning.

– Vit liva av matvøru-framleiðslu, men hava onga gransking á oknum, segði hann undrandi, og hetta helt tótingarmaðurin vera full-

komuliga ranvørgt. Ólavur legði stóran dent á, at almenni vinnupolitikkurin er avgerandi fyrri vinnu-møguleikarnar í einum sjálvstøðugum Føroyum.

Ph.d.-stipendium í væntu

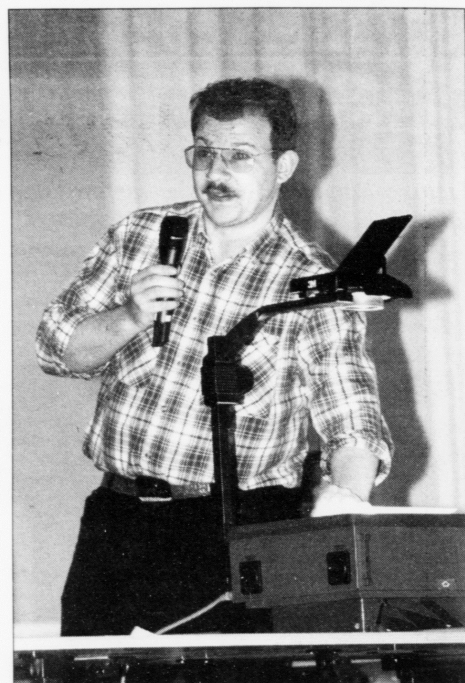
Eins og stjórin á Tótingarvirkinum, helt stjórin á Fiskavirking, Meinhard Jacobsen, tað vera burturvið, at ongin gransking er á fiskivinnuoknum. Hann avdúkaði to, at Fiskavirking hevur ætlanir um at gera eitt Ph.d.-stipendium, ið kanska kundi eggja vælútbúnum føroyingum at fara í viðkomandi vísundaligt starv.

Meinhard gjørdi eitt sindur burturúr at greiða frá Føroya Fiskavirking. Hann upplýsti m.a., at á teimum 7 virkjunum eru 780 fólk í starvi, og at hesi virki sum onki kunnu framleiða eina 25% afturat teimum 38.000 tonsunum, ið verða framleidd um árið.

Eins og Gestur Hovgaard gjørdi vart við, var tað sambært Meinhardi sera týðningarmikið, at vinnan dugdi at laga seg eftir marknaðarkrøvunum, og at virkini vóru skjót at skifta framleiðslu í hesum sambandi.

Stjórin í Fiskavirking dugdi ikki at síggja, at pláss verður fyrri einum hálónarsamfelagi í fiskafarmleiddsluni.

– Lónarútreiðslurnar hjá okkum eru alt ov høg, segði hann og nevndi, at íslendsku útreiðslurnar fyrri

– Lónarútreiðslurnar hjá okkum eru alt ov høg, segði Meinhard Jacobsen, stjóri á Fiskavirking, og nevndi, at íslendsku útreiðslurnar fyrri hvønn arbejðstíma eru eina 40% minni enn tær føroysku. Mynd: Álvur Haraldsen

hvønn arbejðstíma eru eina 40% minni enn tær føroysku.

KT-fróðskaparsetur

Umboðsmaðurin hjá teldutøkunum við pallborðið, Ólavur Ellefsen, stjóri á teldutænastuni VIT, segði nettupp orðið «vit» vera lykka-orðið til framtíðina.

– Vit verða noyðd at stíga inni KT-framtíðina, helt hann, og segði, at alfa og omega í hesum sambandi var at leggja dent á útbúgving og gransking í Føroyum. Hann ívaðist ikki í, at vit eru nógv stór at skipa fyrri okkara egnu útbúgving á hesum øki, og segði dreym sin vera eitt KT-fróðskaparsetur, ið ikki sum Fróðskaparsetur Føroya, einamest skal taka sær av stóðisútbúgving.

– Mitt hugskot er, at føroyskir ungdomar kunnu fara av landinum at fáa sær stóðisútbúgving innan teldutøkni, og síðan koma heim aftur her at útbúgva seg viðari, skeyt hann upp og harmaðist um, at stórir partur av teimum ungu ikki koma heim aftur til Føroya, tí onki mennandi umhvørvi er at royna seg í.

Ólavur Ellefsen nevndi íslendsku teldutøkunina, ið eigur heili 10% av øllum útflutninginum har; kanska tí, at 100-tals íslendingar, staddir í egnum umhvørvi, útbúgva seg innan hátøkunina.

Oljuvinnan

Umboðsmaðurin hjá før-

Frá vinstru Wilhelm Petersen, Ólavur Ellefsen, Meinhard Jacobsen, Ólavur Gregersen og Gestur Hovgaard
Mynd: Álvur Haraldsen

